

**Мерки заложени за период 2011 г. - 2017 г.
и анализ на тяхното изпълнение**

**Цели и основни принципи при
изготвянето на Програмата за периода
2017 – 2022г.**

Мерки заложени за период 2011 г. - 2017 г. и тяхното изпълнение

- Цел 1. Поддържане на чистотата
- Цел 2. Битово отопление
- Цел 3. Транспорт
- Цел 4. Намаляване на емисиите от общински и търговски обекти
- Цел 5: Строителни дейности
- Цел 6: Нерегламентирани дейности
- Цел 7: Управление на качеството на атмосферния въздух и управление на енергийната ефективност
- Цел 8: Взаимодействие с гражданското общество

Цел 1. Поддържане на чистотата

- ✓ Асфалтиране и рехабилитация на улици – „Раковска” и кръстовище при вход „Кьошкове”; ул. „Тича”, ул. „Стара планина”, „Средна гора” и др. критични точки на град Шумен
- ✓ Благоустрояване, изграждане и рехабилитиране на пешеходни алеи и тротоари в района на „МБАЛ Шумен” АД, района на „Томбул джамия”, кв. „Тракия”, зелени площи на ДКЦ I, благоустрояване на района на кръстовище на ул. „Станционна”, бул. Симеон Велики”; в района кв. „Дивдядово”, кв. „Тракия”, кв. „Добруджа”;
- ✓ Благоустрояване на междублокови пространства, изграждане на детски площадки и кътове за отдих с озеленени и затревени пространства около тях – кв. „Тракия”, „Добруджа”, кв. „Боян Българанов”;
- ✓ Основен ремонт на част от източния тротоар и зелени площи на ул. "Преслав";
- ✓ Ремонт на тротоарни настилки, озеленяване, саниране на декоративни цветарници и фонтан на площадно пространство пред Съдебна палата-Шумен;
- ✓ Благоустрояване и рехабилитация на част от техническата инфраструктура на гр. Шумен
- ✓ Редовно почистване и измиване на обществените места, тротоарите, уличните настилки по изготвен график и редовно контролиране на изпълнението му.

Цел 2. Битово отопление

Изпълнено

- ✓ Информационни кампании за стимулиране използването на нискоемисионни източници на отопление.
- ✓ Разширяване на обхвата на газопроводната мрежа в (м) по години както следва: 2014 – 2396; 2015 – 3243; 2016 – 3200; 2017 – 3436м.

• Не е изпълнено

- ✓ Контролиране на продажбите на некачествени брикети и нискокалорични въглища чрез местни нормативни актове
- ✓ Разширяване на схемата за енергийно подпомагане чрез предоставяне на качествени горива

Причини

- ✓ Няма въведено законово изискване с помощите за отопление да се купуват по-чисти въглища
- ✓ Свободният пазар, икономическата обстановка в страната, ограниченият общински бюджет и ниската покупателна способност на населението

Цел 3. Транспорт

- ✓ Възстановяване и поддържане на зелена вълна на светофарно регулираните кръстовища, поетапно при реконструкция
- ✓ Определени са маршрути за движение на товарни автомобили извън пътните артерии и булеварди в централната градска част. През м. април 2018 г. стартира проект за обособяване на “синя зона” и частична промяна на постоянната организация на движението в гр. Шумен
- ✓ Освен в централната градска част и в паркова среда, нови велоалеи и мрежа от тях са заложили като трасета в Общия устройствен план на гр. Шумен
- ✓ Обновяване на автобусния парк според EURO стандарт и/или година на производство; Въвеждане на изисквания при конкурси за транспортни оператори за екопосъобразни превозни средства – евростандарт, не по-нисък от EURO
- ✓ Организиран е служебен транспорт на персонала в големи предприятия
- ✓ Съвместно с РИОСВ-Шумен и съседни общини организиране на разнообразни инициативи и информационни кампании свързани с мобилността

Цел 4. Намаляване на емисиите от общински и търговски обекти

- ✓ Преминаване към газово отопление в общинските сгради – община, детски градини и ясли,
- ✓ Подмяна на котли за преминаване към горива с биомаса – където е възможно в общински сгради
- ✓ Общо обществено-административните и търговски обекти, преминали на газ през отчетния период са 52
- ✓ Подобряване на енергийните характеристики при ремонт на общински сгради - чрез подмяна на дограмата на административни и обществени сгради, саниране на училища, детски градини и ясли, спортни зали и др
- ✓ Въведено е изискване за екологично топлоснабдяване при одобряване на проекти и издаване на строителни разрешения

Цел 5: Строителни дейности

- ✓ Осъществява се системен контрол по прилагането на мярката, не се допуска преминаване на строителна и транспортна техника през централни градски части и други зони с ограничен режим на преминаване
- ✓ Издават се удостоверения, в които се указва маршрута за транспортиране на отпадъците и земните маси
- ✓ Извършени са дейности по затревяване на компрометирани площи, създаване на зелени пояси по периферията

Целб. Нерегламентирани дейности

Община Шумен контролира и налага адекватни санкции за нерегламентирани дейности, водещи до замърсяване с прахови частици, като горене на гуми; изхвърляне на строителни и други отпадъци, на места извън определените за това; паркиране на коли и други МПС в зелените площи

Цел 7. Управление на качеството на атмосферния въздух и управление на енергийната ефективност

- ✓ Актуализират се базите данни за интензивност на движението по основните булеварди
- ✓ Община Шумен има изготвени действащи програми, в които са залегнали мерки, допринасящи за постигане на целите за намаляване общите емисии на ФПЧ₁₀ - Интегриран план за градско възстановяване и развитие 2014-2020, Инвестиционна програма на община Шумен 2016-2021, Програма за управление на отпадъците на община Шумен 2015-2020, Програма за намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми за фини прахови частици (ФПЧ₁₀) в атмосферния въздух на територията на Община Шумен 2011-2014 – с удължен срок на действие

Цел 8. Взаимодействие с гражданското общество

Реализира се постоянно тясно сътрудничество с РИОСВ ШУМЕН, като се получава онлайн информация от автоматично- измервателната станция (АИС), гр. Шумен; както и с РЗИ-Шумен която представя доклади за качеството на атмосферния въздух и анализ на здравословното състояние на населението в гр. Шумен, общината и цялата област

Заклучение

В резултат от положените усилия от общинската администрация по прилагането на заложените в предишната програма мерки за подобряване състоянието на КАВ в община Шумен се забелязват положителни тенденции на намаляване на замърсяване с фини прахови частици под десет микрона. По отношение на средните годишни концентрации са достигнати законовите изисквания да са под $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Въз основа на направеният анализ на замърсяването на въздуха с ФПЧ_{10} в гр. Шумен и прогнозните оценки за очакваното състояние на запрашеност на въздуха, с отчитане на неговото развитие, са набелязани мерки за подобряването на КАВ в града. При изготвянето на програмата са взети предвид съществуващите местни планове и национални програми.

Предлаганата програма се състои от групи мерки, които трябва да постигнат следните приоритети:

Приоритет 1: Намаляване на емисиите от битовия и обществен сектор, отопляващ се с твърдо или течено гориво

- Увеличаване дела на потреблението на природен газ
- Смяна на горивото за отопление с нискоемисионно
- Осигуряване на отоплителни уреди, допринасящи за пълното изгаряне или работещи на газ или ток.

Въвеждането на обвързващи емисионни стандарти за пуснати на пазара малки горивни инсталации.

Контрол на стандартите и емисиите на:

- Наличното на пазара горивно (отоплително) оборудване
- Въвеждането на стандарти трябва да се подпомага от кампании за повишаване на обществената информираност (насърчаващи хората да използват чисти горива и уреди).
- Въвеждане на механизми за смекчаване на риска от заместване на горивото с други нелегални горива (отпадъци

Приоритет 2: Намаляване емисиите от транспорта и

Приоритет 3: Намаляване на праховите емисии от уличните платна и откритите площи

- Контрол при първа регистрация
- По-добър контрол по пътищата
- Подобряване на качеството на техническите прегледи
- Санкции за собствениците
- По-добър контрол на течните горива
- Ограничаване или увеличаване на таксите за достъп в централните градски части на дизеловите автомобили тип EURO 1 или по-стари - Зони с ниски емисии (ЗНЕ)
- По-високи такси за паркиране в определени зони
- Изготвяне, изпълнение и контрол на планове за регулярно почистване на обществени места и градската пътна мрежа и прилежащите и части
- Увеличаване и поддръжка на зелените площи

Приоритет 4: Намаляване на емисиите в резултат на провеждане на строително ремонтни дейност и отпадъци

Строителни и разрушителни дейности и отпадъци

- Пълно прилагане на Директивата за Извънпътната Подвижна Пътна Техника;
- Подобряване на местните правила и условия в рамките на разрешителните режими;
- Въвеждане на стандарти за чисто строителство в разрешителните за строеж и нормативните ръководства;
- Намаляване на праха чрез миене на строителните площадки;
- Засилване на службите за строителен надзор, сертифициране на новоинсталирани филтри за твърди частици, укрепване на правилата за здравословни и безопасни условия на труда

Отпадъци

- Подобряване на прилагането на йерархията на отпадъците в управленската практика;
- Максимално намаляване, рециклиране, оползотворяване;
- Засилване на регулацията на депата за отпадъци;
- Подобряване на инструкциите (включително определения за Най-добри налични техники (НДНТ) в този сектор)

Приоритет 5: Намаляване на емисиите на ФПЧ_{10} от промишлената дейност

По отношение на емисиите от промишлена дейност съществува действаща система за контрол на пределно допустимите емисии на вредни вещества в атмосферата, която се реализира от РИОСВ Шумен. Въпреки това съвместната дейност и взаимопомощ с общината само ще спомогне за осъществяване на бързи реакции в случаи на инцидентни и други епизоди на осезаеми емисии на вредни вещества, както и за подпомагане на редовния контрол.

За подпомагането на реализацията на мерките за постигане намаляването на нивото на замърсяване на атмосферния въздух ФПЧ_{10} са необходими следните дейности:

- Изготвяне и поддръжка на подробна инвентаризация на използваните варианти за битово отопление в общината
- Организиране на образователни кампании за повишаване на осведомеността за въздействията на лошото качество на въздуха върху човешкото здраве и причините за лошото качество на въздуха
- Подробна инвентаризация на транспорта, вкл. преброяване на трафика
- Данните за качеството на въздуха (както в реално време, така и в исторически план) да бъдат публично достъпни
- Годишните доклади за изпълнението на ПКАВ да бъдат публично достъпни